

PÖYTÄKIRJA

Ilmastopaneelin 16. kokous

Aika: 23.3.2022, klo 12-16

Paikka: Zoom-etäkokous

Paikalla:

Panelistit: prof. Markku Ollikainen (pj), Helsingin yliopisto, prof. Ari Ekroos, Aalto-yliopisto, prof. Jouni Jaakkola, Oulun yliopisto, prof. Sirkku Juhola, Helsingin yliopisto, tutkimusprof. Paula Kivimaa, SYKE, tutkimusprof. Hannele Korhonen, Ilmatieteen laitos, prof. Jarek Kurnitski, Aalto-yliopisto, prof. Jukka Käyhkö, Turun yliopisto, prof. Peter Lund, Aalto-yliopisto, tutkimusprof. Kristiina Lång, LUKE, prof. Heli Peltola, Itä-Suomen yliopisto, prof. Jyri Seppälä, SYKE, apulaisprof. Annukka Vainio, Helsingin yliopisto, tutkimusprof. Timo Vesala, Helsingin yliopisto.

Sihteeristö: viestintäasiantuntija Sanna Autere, Helsingin yliopisto, erityisasiantuntija Heta Heiskanen, ympäristöministeriö, tiedesihteeri Marianne Leino, Helsingin yliopisto, tutkijatohtori Sanna Lötjönen (sihteeri), Helsingin yliopisto, tiedesihteeri Matti Sihvonon, Helsingin yliopisto, koordinaattori Sally Weaver, Helsingin yliopisto.

Yhdyshenkilöt: johtava asiantuntija Lotta Heikkonen, maa- ja metsätalousministeriö, neuvotteleva virkamies Tuuli Ojala, liikenne- ja viestintäministeriö, erityisasiantuntija Katja Tuokko, työ- ja elinkeinoministeriö, johtava asiantuntija Jukka Uosukainen, valtioneuvoston kanslia.

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 12:01.

2. Asialistan hyväksyminen työjärjestykseksi

Asialista hyväksyttiin työjärjestykseksi.

3. Edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen

a. Paneelin kokous 24.1.2022

Pöytäkirja hyväksyttiin.

b. Paneelin ylimääräinen kokous 11.2.2022

Pöytäkirja hyväksyttiin.

4. Teema-esitykset: Hiilenpoistoteknologiat (Arasto) & Hiiliviljely (Lång)

Araston esitys siirretään seuraavaan kokoukseen.

Lång piti teemaesityksen hiiliviljelystä. Aiheesta keskusteltiin.

5. Tilannekatsaus

a. Energiaturvallisuus ja ilmastopaneelin viestit

Ollikainen esitteli ministerin esikunnan pyynnöstä tehtyä nopeaa tarkastelua Venäjä-tilanteeseen ja energiaturvallisuuteen liittyen. Aiheesta keskusteltiin.

Keskusteltiin, tulisiko paneelin ottaa Ukrainan sotaan erikseen kantaa, sekä miten tilanne huomioidaan raportteja julkistettaessa. Päätettiin huomioida tilanne raporttien osalta esipuheessa sekä julkistustilaisuuksien avauspuheenvuoroissa.

b. Esiintymiset ja julkaisut

i. YLE:n ilmastoilta 2.2.

Autere kertoi YLE:n ilmastoillasta 2.2. Kyseessä oli YLE Radio Suomen erikoislähetys, jossa Ollikainen, Korhonen ja Vesala olivat radiostudiossa, ja Arasto, Lång, Seppälä ja Vainio YLE:n verkkosivujen chatissa vastaamassa kysymyksiin. Ilmastoilta onnistui erittäin hyvin.

ii. Arvio ilmastotoimien riittävydestä -muistion julkistus 11.2.

Edellisen kokouksen jälkeen toimitettiin paneelin muistio ilmastotoimien riittävyden arviosta. Paneelin muistiota sekä tutkimuslaitosten tuottamia vastaavia arvioita käsiteltiin ilmastopolitiikan pyöreässä pöydässä, jossa Ollikainen esitteli paneelin arviota.

i. Ilmastopolitiikan pyöreä pöytä 22.3.

Lång oli paneelin edustajana ilmastopolitiikan pyöreässä pöydässä 22.3., jolloin aiheena oli tuleva maankäyttösektorin ilmastosuunnitelma. Aiheesta keskusteltiin. Tarkistetaan, voiko kokouksen esityksen ilmastosuunnitelmasta jakaa paneelille.

ii. Sähköistymisen skenaarioraportti – hyväksytty sähköpostikokouksessa 21.3.

Todetaan, että raportti hyväksyttiin 21.3. sähköpostikokouksessa ja sen julkistaminen on ensi viikolla.

iii. YM 10.3. ja MMM 22.3. keskustelut metsäraportista (Seppälä)

Seppälä kertoi ministeriöiden kanssa käydyistä keskusteluista metsäraporttiin liittyen; YM 10.3. ja MMM 22.3. Keskustelujen perusteella joitain metsäraportin viestejä selkeytetään sekä lisätään lyhyt alaluku monimuotoisuudesta.

c. Panelistien raportointi omista esiintymisistä

Panelistit raportoivat esiintymisistään.

d. Lausunnot ja kuulemiset

Weaver kertoi, että isoimpana valmistelussa on tällä hetkellä ilmastolaki, josta on pyydetty lausuntoa monesta eri valiokunnasta. Työn alla on myös latausinfran kehittämisen lausunto, joka linkittyy energiatehokkuuteen ja rakennuksiin.

e. Ministeriökuulukset ja mahdolliset tiedot aikatauluista

Tuokko (TEM) päivitti energia- ja ilmastostrategian aikataulua. Heikkonen (MMM) kertoi, että maankäyttösektorin ilmastosuunnitelma on tulossa lausunnoille.

6. Raporttien ja muiden käsittely

a. Turve (suositukset ja metsä-osiot) (Lång) – hyväksymiskäsittely

Lång esitteli raporttia ja kävi läpi muutettuja osioita. Suurimpina muutoksina tiivistelmä on nyt pidempi ja siirretty lopusta alkuun. Käydään seuraavaksi yksityiskohtaisesti läpi tiivistelmässä olevat suositukset sekä metsäkappale. Mainituista osioista keskusteltiin. Keskustelluilla muutoksilla raportti on hyväksytty, lisäksi luettavuutta tullaan parantamaan. Raporttiin tehdään tilanne huomioiden erillinen esipuhe. Lång ja Autere keskustelevat julkaisun tarkasta ajankohdasta.

b. Metsä (yhteenvetoluku) (Seppälä) – alustava hyväksymiskäsittely

Seppälä kertoi raportista. Raportin viimeistä versiota ei ole lähetetty etukäteen panelisteille, siksi nyt käydään vain alustava hyväksymiskäsittely. Raportin varsinainen käsittely ja hyväksyntä tehdään puheenjohtajiston kokouksessa, jos tälle annetaan mandaatti. Seppälä esitteli päivitettyjä johtopäätöksiä, jotka esiteltiin eilen MMM:lle. MMM:n kanssa keskustelun perusteella joitain johtopäätöksiä selkeytettiin sekä päätettiin lisätä lyhyt alaluku monimuotoisuuden näkökulmasta. Päätetään, että raportti tulee vielä käsittelyyn puheenjohtajistoon, jolla on valtuudet hyväksyä raportti.

c. Sopeutumisen muistio (Juhola) – hyväksymiskäsittely

Juhola esitteli muistiota, joka liittyy SUOMI-hankkeen kolmanteen työpakettiin kansallisen sopeutumispolitiikan tarkastelusta. Työpaketissa päätettiin tehdä muistio sopeutumisen seurantaan ja arviointiin liittyvistä kysymyksistä, sillä tämän vuoden aikana tehdään kansallisen sopeutussuunnitelman uudistusta, jossa seuranta ja arviointi ovat keskeisiä. Muistiota varten on tehty kansainvälistä vertailua ja tarkasteltu tutkimuskirjallisuutta. Kirjallisuutta tuotetaan tällä hetkellä todella paljon, mutta näissä seuranta- ja arviointijärjestelmiä on kuvailtu lähinnä empiirisesti. Johdannossa on lyhyesti muistion tarkoitus, keskeisten huomioiden nostaminen. Luvussa 2 mietitään sopeutumisen onnistumisen määrittelyä. Luku 3 keskittyy seuranta- ja arviointijärjestelmään kansallisella tasolla. Viimeinen luku kokoaa keskeisiä haasteita. Muistio on tarkoitus toimittaa sopeutumisen seurantar ryhmälle sekä julkaista paneelin verkkosivuilla. Muistiosta keskusteltiin. MMM lähettää muutaman yksityiskohtaisen kommentin kirjallisena tämän viikon aikana. Työryhmä viimeistelee muistion keskustelun pohjalta. Näillä muutoksilla muistio on hyväksytty.

7. Hankkeiden kuulumiset lyhyesti

a. Liikenne (päivitetty aikataulu) & autokalkulaattorin päivitys

Seppälä kertoi liikennehankkeen tilanteesta. Suunnitelma on säilynyt sisällöltään samana, mutta hanke on myöhästynyt. Nyt haetaan paneelin hyväksyntää uudelle aikataululle. Kaikki hankkeen osapuolet ovat hyväksyneet ja sitoutuneet päivitettyyn aikatauluun. Päivitetty aikataulu käytiin läpi. Työn on tarkoitus valmistua marraskuussa. Päätetään edetä esitetyn aikataulun mukaisesti.

b. SUOMI

Juhola kertoi hankkeen tilanteesta. Muistio käsiteltiin edellä. Työpaketeista 1 ja 2 on tulossa tietoa ilmasto-opas.fi –palveluun. Työpaketti 4 käsittelee ilmastonmuutoksen epäsuoria vaikutuksia Suomen maatalouteen. Tästä on valmistumassa vähän pidempi raportti. Työryhmä keskustelee vielä viestinnän kanssa ulostulosta. Raportti on valmistumassa sovitusti huhtikuussa.

c. Oikeudenmukaisuus

Vainio kertoi hankkeen tilanteesta. Kyselylomakkeen suunnittelu etenee hyvin ja pian päästään keräämään aineistoa.

d. Kulutus

Seppälä kertoi hankkeen tilanteesta. Hankkeesta on valmiina neljä erillistä taustaraporttia. Lisäksi tehdään yhteenveto, joka on vielä kesken. Keskusteltiin raporttien käsittelystä ja aikataulusta. Yhteenvetoraportin voisi tuoda hyväksymiskäsittelyyn kesäkuun kokoukseen. Samalla lähetetään osaraportit tutustuttavaksi. Valmiit osa-raportit lähetetään jo etukäteen sihteeristölle valmisteluun. Tämän jälkeen sihteeristön kanssa keskustellaan tarkemmin, miten osaraportit ja yhteenvetoraportti käsitellään.

e. Indikaattori

Juhola kertoi hankkeen tilanteesta. Toistaiseksi hankkeessa on keskitytty terveyteen liittyviin vaikutuksiin ja sopeutumistoimien tunnistamiseen. Lisäksi on keskusteltu, mitä sopeutumistoimia otetaan mukaan tarkasteluun. Vedenlaatu-asia etenee, kun terveysasiasta päästään pidemmälle.

8. Muut mahdolliset asiat

a. Seuraavat kokoukset

Toukokuun kokous pidetään maanantaina 2.5. klo 12-16 etäkokouksena. Kesäkuun kokous pidetään tiistaina 14.6. klo 12-16 mahdollisuuksien mukaan lähikokouksena. Kokouksen jälkeen siirrytään illalliselle.

b. EEAC-konferenssi 14.-15.9.

Weaver kertoi järjestelyjen tilanteesta. Ilmastopaneeli järjestää yhdessä kestävän kehityksen paneelin ja luontopaneelin kanssa EEAC:n 30-vuotisjuhlakonferenssin. Ajankohta on hieman siirtynyt ja on nyt varmistettu 14-15.9. Ohjelma sisältää paneelien omia key note –puheenvuoroja sekä keskustelevampia osuuksia. Weaver lähettää tarkempaa tietoa kaikille sähköpostitse.

c. Muut

Ei muita asioita

9. Paneelin sisäiset asiat (vain panelistit ja sihteeristö)

Seuraavaan kokoukseen otetaan paneelin budjetin tilanne ja mahdollisuus aloittaa uusia hankkeita.

10. Kokouksen päätös

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 15:43.